

บทที่ ๑ บทนำ

๑. หลักการและเหตุผล

จากสถานการณ์และปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นในปัจจุบันประกอบด้วยหลายสาเหตุ ปัจจัย และจำเป็นจะต้องได้รับการแก้ไขปัญหาย่างเร่งด่วน กระทรวงมหาดไทยหนึ่งในหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ได้เล็งถึงความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ในด้านต่างๆ เช่น ขยะมูลฝอยไม่ได้รับการคัดแยกตั้งแต่ต้นทาง การบริหารจัดการของหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบยังขาดประสิทธิภาพและขยะมูลฝอยชุมชนไม่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการกระทรวงมหาดไทยจึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ตามแนวทางพระราชบัญญัติ พ.ศ. ๒๕๖๔ ขึ้น เพื่อขับเคลื่อนและแก้ไขปัญหายขยะมูลฝอยชุมชนให้เกิดความต่อเนื่อง และเป็นตามแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ.๒๕๕๙ – ๒๕๖๔)

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการแก้ไขปัญหายขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลนาจะหลวยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๔ เทศบาลตำบลนาจะหลวย จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ระดับท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ ขึ้น เพื่อใช้เป็นกรอบและแนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกหลัก วิชาการและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

๓. นิยามความหมายและประเภทของขยะมูลฝอย

ขยะหรือมูลฝอย (Solid waste) คือ เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษวัสดุ อุปกรณ์พลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร ถัง วัสดุฉนวน ซากสัตว์หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษ หรืออันตรายจากชุมชนหรือครุวเรือน ยากเว้นวัสดุที่ไม่ใช้แล้วของโรงงาน ซึ่งมีลักษณะและคุณสมบัติที่กำหนดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

มูลฝอยติดเชื้อ คือ มูลฝอยที่มีเชื้อโรคปะปนอยู่ในปริมาณหรือมีความเข้มข้น ซึ่งถ้ามีการสัมผัสหรือใกล้ชิดกับมูลฝอยนั้นแล้วสามารถทำให้เกิดโรคได้

ประเภทของขยะมูลฝอย

ขยะมูลฝอย สามารถแบ่งตามลักษณะทางกายภาพของขยะได้เป็น ๔ ประเภท ได้แก่

๑. ขยะย่อยสลาย (Compostable waste) หรือ มูลฝอยย่อยสลาย คือขยะที่เน่าเสียและย่อยสลายได้เร็ว สามารถนำมาหมักทำปุ๋ยได้ เช่น เศษผัก เปลือกผลไม้ เศษอาหาร ใบไม้ เศษเนื้อสัตว์ เป็นต้น แต่จะไม่รวมถึงซากหรือเศษของพืช ผัก ผลไม้ หรือสัตว์ที่เกิดจากการทดลองในห้องปฏิบัติการ โดยที่ขยะย่อยสลายนี้เป็นขยะที่พบมากที่สุด คือ พบมากถึง ๖๔% ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ

๒. ขยะรีไซเคิล (Recyclable waste) หรือ มูลฝอยที่ยังใช้ได้ คือ ของเสียบรรจุภัณฑ์ หรือวัสดุเหลือใช้ ซึ่งสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้ เช่น แก้ว กระดาษ เศษพลาสติก กล่องเครื่องดื่มแบบ

UHT ครอบงำเครื่องตีมี เศษโลหะ อะลูมิเนียม ยางรถยนต์ เป็นต้น สำหรับขยะรีไซเคิลนี้เป็นขยะที่พบมากเป็นอันดับที่สองในกองขยะ กล่าวคือ พบประมาณ ๓๐% ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ

๓. ขยะอันตราย (Hazardous waste) หรือ มูลฝอยอันตราย คือ ขยะที่มีองค์ประกอบหรือปนเปื้อนวัตถุอันตรายชนิดต่างๆ ซึ่งได้แก่ วัตถุระเบิด วัตถุไวไฟ วัตถุออกซิไดซ์ วัตถุมีพิษ วัตถุที่ทำให้เกิดโรค วัตถุกรรมมันตรังสี วัตถุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม วัตถุกัดกร่อน วัตถุที่ก่อให้เกิดการระคายเคือง วัตถุอย่างอื่นไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์หรือสิ่งอื่นใดที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สินหรือสิ่งแวดล้อม เช่น ถ่านไฟฉาย หลอดฟลูออเรสเซนต์ แบตเตอรี่โทรศัพท์เคลื่อนที่ ภาชนะบรรจุสารกำจัดศัตรูพืช ครอบงำสเปรย์บรรจุสีหรือสารเคมี เป็นต้น ขยะอันตรายนี้เป็นขยะที่มักพบได้น้อยที่สุด กล่าวคือ พบประมาณเพียง ๓% ของปริมาณขยะทั้งหมดในกองขยะ

๔. ขยะทั่วไป (General waste) หรือ มูลฝอยทั่วไป คือ ขยะประเภทอื่นนอกเหนือจากขยะย่อยสลาย ขยะรีไซเคิล และขยะอันตราย มีลักษณะที่ย่อยสลายยากและไม่คุ้มค่าสำหรับการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น ห่อพลาสติกใสขนม ถุงพลาสติกบรรจุผงซักฟอก พลาสติกห่อลูกอม ของบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ถุงพลาสติกเปื้อนเศษอาหาร โฟมเปื้อนอาหาร ฟิล์มเปื้อนอาหาร เป็นต้น สำหรับขยะทั่วไปนี้เป็นขยะที่มีปริมาณใกล้เคียงกับขยะอันตราย กล่าวคือ จะพบประมาณ ๓% ของปริมาณขยะทั้งหมดใน

๕. มูลฝอยติดเชื้อ คือ มูลฝอยที่เกิดขึ้นหรือใช้ในกระบวนการตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์และการรักษาพยาบาล การให้ภูมิคุ้มกันโรคและการทดลองเกี่ยวกับโรค และการตรวจชันสูตรศพ หรือซากสัตว์ รวมทั้งในการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าว ให้ถือว่าเป็นมูลฝอยติดเชื้อ เช่น วากหรือชิ้นส่วนของมนุษย์หรือสัตว์ที่เป็นผลมาจากการผ่าตัด การตรวจชันสูตรศพหรือซากสัตว์ และการใช้สัตว์ทดลอง วัสดุของมีคม มีด เข็ม กระบอกฉีดยา หลอดแก้ว ภาชนะที่ทำด้วยแก้ว สไลด์ แผ่นกระจกปิดสไลด์ วัสดุ ซึ่งสัมผัสกับเลือด ส่วนประกอบของเลือด ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากเลือด ผ้าก๊อซ ผ้าต่างๆ และท่อยาง เป็นต้น

บทที่ ๒ ข้อมูลพื้นฐานและสถานการณ์ขยะมูลฝอย

เทศบาลตำบลนาจะหลวยได้รับการจัดตั้งเป็นเทศบาลตำบล เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๔๒ ตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาลเมื่อ พ.ศ.๒๕๔๒ อยู่ด้านทิศใต้ของจังหวัดอุบลราชธานี

๑.สภาพทั่วไป

๑.๑ ที่ตั้ง

เทศบาลตำบลนาจะหลวย อยู่ด้านทิศใต้ของจังหวัดอุบลราชธานี ตั้งอยู่ที่ หมู่ ๗ ตำบลนาจะหลวย อำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี ลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นป่าและมีภูเขาสลับซับซ้อน มีสภาพพื้นที่ราบสูงถึงลูกคลื่นตลอดบริเวณ เทศบาลตำบลนาจะหลวยมีพื้นที่รับผิดชอบครอบคลุมจำนวน ๘.๙๑ ตารางกิโลเมตร(ประมาณ ๕,๕๖๗.๗๕ ไร่) ลักษณะที่ตั้งเทศบาลตำบลนาจะหลวย ตั้งอยู่บริเวณกึ่งกลางอำเภอจะหลวย

๑.๒ อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	หลักเขตที่ ๑ เทศบาลภูจองนายอย
ทิศใต้	ติดต่อกับ	หลักเขตที่ ๓ เทศบาลภูจองนายอย
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	หลักเขตที่ ๒ เทศบาลภูจองนายอย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	หลักเขตที่ ๔ เทศบาลภูจองนายอย

๑.๓ เขตการปกครอง

เทศบาลตำบลนาจะหลวย มีเขตการปกครอง ๑ ตำบล ๖ หมู่บ้าน ๗ ชุมชน รายละเอียดดังนี้

ตำบล	หมู่ที่	บ้าน	ชุมชน
นาจะหลวย	๗	บ้านห้วยโลก	ชุมชนห้วยโลก
	๘	บ้านหลักเมือง	ชุมชนหลักเมือง ๑
			ชุมชนหลักเมือง ๒
	๑๐	บ้านศรีพรหม	ชุมชนศรีพรหม
	๑๑	บ้านกลางเมือง	ชุมชนกลางเมือง
	๑๒	บ้านห้วยชันใต้	ชุมชนห้วยชันใต้
๑๓	บ้านห้วยชันเหนือ	ชุมชนห้วยชันเหนือ	

๑.๔ จำนวนประชากร

ข้อมูลตามทะเบียนราษฎร ณ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๔ เทศบาลตำบลนาจะหลวย มีประชากร ๗,๒๘๕ คน แยกเป็นชาย ๓,๖๕๗ คน หญิง ๓,๖๒๘ คน มีจำนวนครัวเรือน ๒,๕๕๒ ครัวเรือน

ตำบล	หมู่ ที่	บ้าน	จำนวนครัวเรือน			จำนวนประชากร					
						ปี ๒๕๖๒		ปี ๒๕๖๓		ปี ๒๕๖๔	
			๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
นาจะ หลวย	๗	บ้านห้วย โลก	๓๘๙	๓๙๓	๓๘๑	๕๘๓	๕๘๒	๕๘๐	๕๗๘	๕๗๕	๕๘๐
	๘	บ้านหลัก เมือง	๖๒๖	๖๓๓	๖๑๓	๘๐๒	๘๖๕	๗๘๐	๘๓๗	๗๖๒	๘๒๐
	๑๐	บ้านศรี พรหม	๔๓๒	๔๓๘	๔๒๘	๕๙๙	๖๑๘	๕๘๙	๖๑๓	๕๗๑	๕๙๙
	๑๑	บ้านกลาง เมือง	๔๓๖	๔๓๘	๔๓๔	๔๓๒	๔๓๑	๔๔๑	๔๓๐	๔๕๗	๔๓๒
	๑๒	บ้าน ห้วยชันใต้	๓๙๕	๔๐๘	๓๘๙	๖๗๑	๖๓๑	๖๗๙	๖๔๒	๖๘๗	๖๕๓
	๑๓	บ้าน ห้วยชัน เหนือ	๓๐๘	๓๑๐	๓๐๖	๖๐๔	๕๔๘	๖๐๑	๕๔๕	๕๙๕	๕๓๘
	๐	ทะเบียน บ้านกลาง	๑	๑	๑	๑๒	๑๐	๕	๕	๑๐	๖
รวม			๒,๕๘๗	๒,๖๒๑	๒,๕๕๒	๓,๗๐๓	๓,๖๘๕	๓,๖๗๕	๓,๖๕๐	๓,๖๕๗	๓,๖๒๘
จำนวนประชากรรวม						๗,๓๘๘	๗,๓๒๕	๗,๒๘๕	๗,๒๘๕		

๑.๕ การคมนาคม

ระบบคมนาคมขนส่งในเขตเทศบาลตำบลนาจะหลวย สามารถติดต่อกับพื้นที่อำเภอตำบลต่างๆได้สะดวก มีการคมนาคมติดต่อกับอำเภอต่าง ๆ และจังหวัด ดังนี้

-ทางหลวงหมายเลข ๒๒๔๘ ใช้เป็นเส้นทางในการติดต่อกับอำเภอบุญศรี และอำเภอน้ำยี่น ระยะห่างจากอำเภอบุญศรี ๓๔ กิโลเมตร ระยะห่างจากอำเภอน้ำยี่น ๓๖ กิโลเมตร และมีรถโดยสารประจำทางวิ่งจากนาจะหลวย-บุญศรี-เดชอุดม/นาจะหลวย-น้ำยี่น

-ถนนทางหลวงชนบทเลขที่ ๔๐๒๙(บ้านกลาง-นาจะหลวย) ใช้เป็นเส้นทางระหว่างอำเภอนาจะหลวย - อำเภอเดชอุดม ซึ่งเป็นเส้นทางแยกจากทางหลวงหมายเลข ๒๒๔๘ ในเขตเทศบาลไปทางทิศเหนือของเทศบาลตำบลนาจะหลวย

การบริการรถโดยสารประจำทางระหว่างอำเภอนาจะหลวยและจังหวัด คือ

- นาจะหลวย – อุบลราชธานี ระยะทาง ๑๑๐ กิโลเมตร
- นาจะหลวย – เดชอุดม ระยะทาง ๕๒ กิโลเมตร
- นาจะหลวย – น้ำยี่น ระยะทาง ๓๖ กิโลเมตร
- นาจะหลวย – บุญศรี ระยะทาง ๓๔ กิโลเมตร

การบริการรถโดยสารประจำทางจะหลวย – กรุงเทพฯ เป็นรถปรับอากาศจำนวน ๒ บริษัท คือ บริษัทเซตชัยทัวร์ วิ่ง ๑ เที่ยว และบริษัทกันทรลักษณ์ทัวร์ วิ่ง ๒ เที่ยว

๑.๖ การไฟฟ้า

ให้บริการโดย การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอจะหลวย ตั้งอยู่ ถนนวิสูตรโยธาภิบาล บ้านศรีพรหม ตำบลนาจะหลวย อำเภอจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี

๑.๗ การประปา

การประปาภายในเขตเทศบาลตำบลนาจะหลวยใช้น้ำประปา ๒ ระบบ คือ

๑) การประปาส่วนภูมิภาคอำเภอเดชอุดม ให้บริการประชาชน หมู่ที่ ๗,๘,๑๐,๑๑ เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีระบบน้ำประปาของเทศบาลตำบลนาจะหลวย จึงใช้การบริการของการประปาส่วนภูมิภาคในความรับผิดชอบของการประปาอำเภอเดชอุดม(เขตจำหน่ายน้ำนาจะหลวย) แหล่งน้ำที่ใช้ในการผลิตคือแหล่งน้ำจากลำห้วยโลก คุณภาพน้ำดิบจัดอยู่ในเกณฑ์ดีและปริมาณน้ำมีเพียงพอทุกฤดูกาล กำลังผลิตประมาณ ๑๐๐ ลบ.ม./ชม. ปริมาณจ่ายน้ำประมาณ ๒๗,๘๖๑ ลบ.ม. ปริมาณน้ำจำหน่ายประมาณ ๒๔,๕๑๕ ลบ.ม. พบว่ามีจำนวนผู้ใช้น้ำมากกว่าร้อยละ๗๐ ของครัวเรือนทั้งหมดในเขตเทศบาลตำบลนาจะหลวย

๒) ระบบการประปาหมู่บ้าน ให้บริการแก่ประชาชน หมู่ที่ ๑๒, ๑๓ โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดถ้อยโอนให้เทศบาลตำบลนาจะหลวย และเทศบาลตำบลนาจะหลวยได้มอบให้คณะกรรมการชุมชนแต่ละชุมชนเป็นผู้ดูแลระบบบริการประปาหมู่บ้าน

นอกจากนี้ยังมีประชาชนบางส่วนใช้บ่อน้ำตื้นและบ่อบาดาล

๑.๘ การประกอบอาชีพ

ตารางแสดงกลุ่มอาชีพ

-ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เทศบาลตำบลนาจะหลวย มีกลุ่มอาชีพ จำนวน ๑๕ กลุ่ม และเทศบาลเคยให้การอุดหนุนกลุ่ม ตามตาราง ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อกลุ่ม	หมู่ที่/ชื่อชุมชน	ประธานกลุ่ม	โทรศัพท์
๑	กลุ่มเลี้ยงปลาในบ่อพลาสติก	๗/ห้วยโลก	นายวิชัย ประกอบแสง	๐๘๕-๓๐๐๓๗๑๒
๒	กลุ่มเลี้ยงไก่พื้นบ้าน	๗/ห้วยโลก	นางบัวสอน ชมาวัฒน์	๐๘๔-๕๖๕๖๑๘๙
๓	กลุ่มเลี้ยงเป็ดพันธุ์เนื้อ	๗/ห้วยโลก	นางบุญโท แพงศรี	๐๘๖-๖๘๗๓๑๑๖
๔	กลุ่มกล้วยฉาบ	๘/หลักเมือง	นางปัทมา กาญจนประดิษฐ์	๐๘๘-๐๘๓๕๙๔๔
๕	กลุ่มสร้างเตาอบสมุนไพร	๗/ห้วยโลก	นางบุญताल คำแสง	๐๘๗-๔๘๗๗๐๔๐
๖	กลุ่มทอผ้า	๘/หลักเมือง	นางสงกรานต์ ไชยลาโพธิ์	๐๘๓-๗๓๐๘๖๑๐
๗	กลุ่มเลี้ยงปลาในบ่อซีเมนต์	๗/ห้วยโลก	นางพัชรี จันทมา	๐๘๐-๖๓๘๙๖๙๖
๘	กลุ่มเพาะเห็ดในโรงเรือน	๗/ห้วยโลก	นางสายสุนี บัวใหญ่	๐๘๖-๐๘๓๔๒๕๒
๙	กลุ่มเพาะเห็ดในโรงเรือน	๑๑/กลางเมือง	นางคำมี บรรทร	๐๘๗-๗๗๘๙๕๐๗
๑๐	กลุ่มเลี้ยงไก่พื้นเมือง	๗/ห้วยโลก	นายประเสริฐ นามวงษ์	๐๘๗-๖๔๘๓๕๕๘
๑๑	กลุ่มเลี้ยงไก่พื้นเมือง	๑๓/ห้วยชันเหนือ	นางหนูจันทร์ ชันคุณ	๐๘๐-๔๗๗๙๔๗๘
๑๒	กลุ่มเพาะเห็ดนางฟ้า	๑๑/กลางเมือง	น.ส.เบญญาภา สุทธิแพทย์	๐๘๓-๑๐๑๔๕๙๔
๑๓	กลุ่มแปรรูปอาหาร	๘/หลักเมือง	น.ส.หนูจางน์ พาชื่น	๐๘๑-๐๖๗๔๗๒๒

ลำดับที่	ชื่อกลุ่ม	หมู่ที่/ชื่อชุมชน	ประธานกลุ่ม	โทรศัพท์
๑๔	กลุ่มตัดเย็บและซ่อมรองเท้า	๑๑/กลางเมือง	นายหิธี ไกรรบ	๐๘๔-๔๑๑๙๓๐๖
๑๕	กลุ่มผลิตภัณฑ์หัตถกรรม	๘/หลักเมือง	นางพิสมัย นาคำ	๐๘๖-๘๖๖๖๑๑๙

ปัจจุบันกลุ่มดังกล่าวมีเพียงบางกลุ่มเท่านั้นที่ยังมีการดำเนินการต่อเนื่อง และกลุ่มที่เทศบาลตำบลนาจะหลวยได้สนับสนุนในปี พ.ศ.๒๕๕๘ จำนวน ๒ กลุ่ม เนื่องจากมีการดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องและเป็นกลุ่มเข้มแข็งมาจนถึงปัจจุบัน และเป็นที่น่าพอใจว่าได้มีการสร้างรายได้ลดรายจ่าย เป็นกลุ่มธุรกิจในพื้นที่เทศบาลตำบลนาจะหลวย ดังนี้

๑. กลุ่มทอผ้าชุมชนหลักเมือง หมู่ที่ ๘

๒. กลุ่มวิสาหกิจเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราและปาล์ม หมู่ที่ ๑๑

ที่มา ข้อมูลกลุ่มอาชีพ: งานพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม ข้อมูล ณ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๙

๒. สถานการณ์ขยะมูลฝอย

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๔๙๖ แก้ไขถึงฉบับที่ ๑๓ มาตรา ๔๘ และพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่๒) พ.ศ.๒๕๕๐ นายกเทศมนตรีตำบลมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและรับผิดชอบในการบริหารราชการของเทศบาลให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เทศบัญญัติและนโยบาย

(๒) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการของเทศบาล

(๓) แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขานุการ

นายกเทศมนตรี

(๔) วางระเบียบเพื่อให้งานของเทศบาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

(๕) รักษาการให้เป็นไปตามเทศบัญญัติ

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

(๗) ป้องกันและระงับโรคติดต่อพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริหารสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้ (๑๘) การกำจัดมูลฝอยสิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย (๑๙) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล ประกอบกับแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔) ตลอดจนการจัดทำแผนปฏิบัติการ “ประเทศไทยไร้ขยะ” ตามแนวทางพระราชรัฐ ระยะเวลา ๑ ปี โดยใช้หลักการ ๓Rs คือ การใช้น้อย ใช้ซ้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ โดยมีเป้าหมายเพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยในภาพรวมของประเทศลดลง ร้อยละ ๕ ของอัตราการเกิดขยะมูลฝอยร้อยละ ๔๐ ของหมู่บ้าน/ชุมชน ในพื้นที่ที่สามารถเป็นต้นแบบการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยและรณรงค์ให้มีการจัดการขยะชุมชนโดยเน้นการจัดการขยะจากครัวเรือน

๒.๑ ขยะมูลฝอยชุมชน

๑. อัตราการผลิตและปริมาณขยะมูลฝอย เทศบาลตำบลนาจะหลวย มีปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้น ประมาณ ๒๐๐ ตันต่อเดือน

๒. การคัดแยกขยะนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ โดยเทศบาลตำบลนาจะหลวยได้คัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิลตั้งแต่ปี ๒๕๕๔ เป็นต้นมาโดยนำร่องในบ้านกลางเมือง หมู่ที่ ๑๑ และมีการนำขยะอินทรีย์มาใช้ประโยชน์โดยการทำปุ๋ยหมักชีวภาพสนับสนุนกิจกรรมเกษตรอินทรีย์ในชุมชน ซึ่งได้ทำข้อตกลงร่วมกันกับร้านอาหารในเขตเทศบาลตำบลนาจะหลวยจำนวน ๒๐ ร้าน และมีการส่งเสริมครัวเรือนให้มีการนำเศษอาหารในครัวเรือนไปใช้ประโยชน์โดยการเลี้ยงสัตว์และทำปุ๋ยหมักไว้ใช้ในครัวเรือนด้วย

๓. การเก็บขนขยะมูลฝอยไปกำจัด เทศบาลตำบลนาจะหลวย มีรถบรรทุกขยะแบบอัดท้ายใช้ในการเก็บขน จำนวน ๒ คัน มีรถบรรทุกขยะแบบเปิดข้างเทท้ายใช้ในการเก็บขน จำนวน ๑ คัน มีพนักงานขับรถบรรทุกขยะ จำนวน ๓ คน และพนักงานประจำรถขยะ จำนวน ๑๐ คน เพื่อเก็บขนนำไปกำจัดสถานที่ทิ้งขยะ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่เทศบาลได้เช่าเพื่อกำจัดขยะโดยใช้ระบบแบบผสมผสานระหว่างเตาเผา และฝังกลบจำนวน ๒๐ ไร่ ระยะทางจากที่ตั้งเทศบาลตำบลนาจะหลวย ประมาณ ๓ กิโลเมตร

๒.๒ ขยะอันตรายชุมชน

๑) ปริมาณและองค์ประกอบของเสียอันตรายชุมชน จากการประเมินปริมาณของเสียอันตรายชุมชนพบว่า เทศบาลตำบลนาจะหลวย มีปริมาณขยะอันตรายชุมชน ประมาณ ๑.๓๐๕ ตันต่อปี (คำนวณจากครัวเรือนละ ๐.๕๑ กิโลกรัม)

๒) การรวบรวมและกำจัดขยะอันตรายชุมชน การจัดการขยะอันตรายชุมชนในเทศบาลตำบลนาจะหลวย พบว่าส่วนใหญ่ยังทิ้งปะปนกับมูลฝอยทั่วไป มีเพียงบางครัวเรือนที่มีการคัดแยกขยะและนำไปขายให้แก่ร้านรับซื้อของเก่า แต่ก็มีเพียงร้านของเก่าส่วนน้อยที่รับซื้อขยะอันตราย ทั้งนี้ ได้กำลังดำเนินการรณรงค์ให้มีการคัดแยกขยะในครัวเรือน และจัดให้มีจุดรวบรวมขยะอันตรายชุมชนทุกหมู่บ้าน

๒.๓ ขยะมูลฝอยติดเชื้อ

เทศบาลตำบลนาจะหลวย ยังไม่มีการดำเนินการรวบรวมและกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ โดยส่วนใหญ่ถ้ามีมูลฝอยติดเชื้อเกิดจากโรงพยาบาลนาจะหลวยและคลินิก มีปริมาณขยะมูลฝอยติดเชื้อประมาณ ๒,๐๙๔ กิโลกรัมต่อเดือน โดยสถานพยาบาลหรือคลินิกจะนำส่งโรงพยาบาลนาจะหลวยเพื่อส่งกำจัดอย่างถูกต้องต่อไป

๓. ลำดับความสำคัญของปัญหาในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

๓.๑ ปัญหาด้านชุมชน/การมีส่วนร่วม

๑) กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม มีรูปแบบที่ต้องเพิ่มประสิทธิภาพและวิธีการดำเนินงานขาดความเด่นชัด

๒) ขยะรีไซเคิล ปัจจุบันดำเนินการจัดทำธนาคารขยะรีไซเคิลยังไม่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน โดยบางหมู่บ้านยังกระทำโดยกระบวนการนอกระบบ คนเก็บของเก่าและร้านรับซื้อของเก่ามาซื้อขยะรีไซเคิลประจำหมู่บ้านแต่ราคาซื้อขายไม่มีมาตรฐานที่แน่ชัด และกดราคาเพื่อเก็งกำไร

๓) ขยะอินทรีย์ ส่วนใหญ่ทิ้งลงถังขยะให้เทศบาลเก็บขนไปกำจัด การนำไปใช้ประโยชน์ยังมีจำนวนน้อย

๔) จุติรวบรวมขยะอันตรายประจำชุมชน ยังไม่ชัดเจนประชาชนคัดแยกแล้วไม่มีสถานที่รวบรวมเพื่อรอกำจัดประจำหมู่บ้าน

๓.๒ ปัญหาด้านการบริหารจัดการ

๑) ขาดบุคลากรที่มีความรู้ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

๒) ประชาชนยังไม่ให้ความร่วมมือในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยเท่าที่ควร

๓.๓ ข้อจำกัดของเทศบาลตำบลนาจะหลวย

๑) เทศบาลตำบลนาจะหลวยมีระบบการกำจัดขยะมูลฝอยชุมชนแบบผสมผสานระหว่างเตาเผา และฝังกลบ แต่ปัญหาที่ผ่านมา พบว่า เตาเผาที่มีอยู่จำนวน ๑ เตา ไม่สามารถรองรับปริมาณขยะ ๖-๗ ตันต่อวันได้ ทำให้เตาชำรุด เกิดปัญหาขยะตกค้าง จำเป็นต้องฝังกลบ ในขณะที่มีพื้นที่จำกัด และพื้นที่ที่ใช้กำจัดขยะมูลฝอยไม่ใช่เอกสารสิทธิ์ของเทศบาล จึงยากต่อการพัฒนา ปรับปรุง

๒) ข้อจำกัดด้านงบประมาณในการดำเนินการ

๔. อุปสรรคในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

๔.๑ ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนมีแนวโน้มสูงขึ้น และปริมาณขยะมูลฝอยที่จะนำไปกำจัดมีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการลดการคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทางยังไม่มีประสิทธิภาพขาดการดำเนินการอย่างครบวงจร

๔.๒ ขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้น ร้อยละ ๒๐ มีการกำจัดแบบไม่ถูกสุขลักษณะเป็นลักษณะเทกองและเผาเป็นครั้งคราวและทิ้งตามที่สาธารณะส่งผลกระทบต่อประชาชนและสภาพแวดล้อม

๔.๓ จุติรวบรวมของเสียอันตรายชุมชนยังไม่มี การดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมชัดเจน

บทที่ ๓

กรอบการดำเนินงาน เป้าประสงค์ และตัวชี้วัด

๑.กรอบการดำเนินงานภายใต้แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอย ประจำปี ๒๕๖๔

แบ่งการดำเนินงานออกเป็น ๓ ระยะ ได้แก่ ต้นทาง คือ การลดปริมาณขยะและการส่งเสริมการคัดแยกขยะที่ต้นทาง กลางทาง คือ การจัดทำระบบเก็บและขนอย่างมีประสิทธิภาพ และปลายทาง คือ ขยะมูลฝอยได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการโดยใช้หลัก ๓ ช : ใช้น้อย ใช้น้ำ และนำกลับมาใช้ใหม่ หรือ (๓Rs : Reduce Reuse และ Recycle) และหลักการ “ประชารัฐ”

๒.เป้าประสงค์

๒.๑ ขยะมูลฝอยมีการนำกลับไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้น และได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น

๒.๒ ขยะมูลฝอยได้รับการบริหารจัดการเพิ่มขึ้นและส่งเสริมการคัดแยกขยะในชุมชน

๒.๓ ขยะอันตรายได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น

๒.๔ ขยะติดเชื้อในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเพิ่มขึ้น

๒.๕ ประชาชนในพื้นที่ที่มีความตระหนักและความเข้าใจในการจัดการขยะที่ต้นทางเพิ่มขึ้น

๒.๖ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีข้อมูล/เทศบัญญัติ และระบบสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการขยะอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. ตัวชี้วัดเป้าประสงค์

๓.๑ ด้านการจัดการขยะต้นทาง

๓.๑.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๐๐ ออกข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติการจัดการขยะมูลฝอย

๓.๑.๒ ครั้วเรือน ร้อยละ ๑๐๐ มีการจัดกิจกรรมให้เครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก” อย่างน้อย ๒ ครั้ง/ปี

๓.๑.๓ หมู่บ้าน/ชุมชน ร้อยละ ๕๐ มีการคัดแยกขยะมูลฝอยชุมชนที่ต้นทาง

๓.๒ ด้านการจัดการขยะกลางทาง

๓.๒.๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๐๐ มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในที่สาธารณะและหรือสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง

๓.๒.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๙๕ มีการวางระบบการเก็บขนขยะมูลฝอยแยกประเภทหรือมีประกาศมาตรการจัดการขยะมูลฝอยแยกประเภทให้สอดคล้องกับพื้นที่

๓.๒.๓ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๘๐ มีการขนขยะอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมขยะอันตรายของจังหวัด หรือมีการนำส่งไปให้บริษัทเอกชนนำไปกำจัด

๓.๒.๔ หมู่บ้าน/ชุมชน ร้อยละ ๕๐ มีการติดตั้งถังขยะทิ้งหน้ากากอนามัยและหน้ากากผ้า ตามมาตรการการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19)

๓.๓ ด้านการจัดการขยะปลายทาง

๓.๓.๑ ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ร้อยละ ๘๕

๓.๓.๒ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters) ร้อยละ ๓๐ มีการขนขยะไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเจ้าภาพของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters)

๓.๓.๓ ขยะอันตรายชุมชน ร้อยละ ๖๐ ที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

๓.๓.๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๑๐๐ ไม่มีขยะหน้ากากอนามัยและหน้ากากผ้า ตกค้างตามมาตรการการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19)

๓.๔ ด้านการบริหารจัดการ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๘๐ มีการบันทึกข้อมูลปริมาณขยะที่เกิดขึ้นรายเดือนในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถูกต้อง

๔. มาตรการส่งเสริมการสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

มาตรการในการส่งเสริมและสนับสนุนให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนประสบผลสำเร็จโดยเริ่มต้น คือให้ประชาชนเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการจัดการขยะมูลฝอย การบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนเกิดวินัยลดการบริโภคสินค้าที่ฟุ่มเฟือยหรือไม่จำเป็นเพื่อลดอัตราการเกิดขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ณ แหล่งกำเนิด สนับสนุนการผลิตและการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้มีการใช้ซ้ำ การคัดแยกและนำขยะมูลฝอยและขยะอันตรายไปใช้ประโยชน์ใหม่ให้มากที่สุดก่อนการกำจัดในขั้นสุดท้าย ส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจรีไซเคิล รวมถึงการสร้างแรงจูงใจให้ครัวเรือน สถานศึกษา สถานประกอบการ และภาคบริการ ทั้งในชุมชนและสถานที่ท่องเที่ยวคัดแยกและลดปริมาณในส่วนของภาคเอกชนต้องมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการใช้วัสดุที่สามารถใช้ซ้ำ หรือนำกลับมาแปรรูปใช้ใหม่ตามหลักการ ๓Rs ภาครัฐเป็นผู้นำในการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ในหน่วยงานและส่งเสริมการใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมให้ครบวงจร ขยะมูลฝอยที่พบเห็นกันในชีวิตประจำวันนั้น เกิดจากครัวเรือนสถานประกอบการรวมถึงสถานที่สาธารณะ ดังนั้นจึงต้องใช้มาตรการต่างๆ ในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ดังนี้

๑. มาตรการการลดปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด (ต้นทาง)

เพื่อเป็นการจัดการขยะมูลฝอยเป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ มีประสิทธิภาพและนำกลับมาใช้ประโยชน์ รวมทั้งเพื่อป้องกันและควบคุมการเพิ่มขึ้นของปริมาณขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทางมีแนวทางการจัดการดังต่อไปนี้

๑. โครงการถนนปลอดถังในหมู่บ้าน

๒. จัดตั้งภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแยกประเภทในสถานที่ราชการ วัด และโรงเรียนในพื้นที่เทศบาลตำบลนาจะหลวย

๓. การจัดให้มีจุดรวบรวมหรือถังขยะอันตรายในหมู่บ้าน

๔. ติดตั้งถังขยะทิ้งหน้ากากอนามัยและหน้ากากผ้า ตามมาตรการการจัดการขยะในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙(COVID-19)

๕. การขอความร่วมมือสถานประกอบการ ตลาด และร้านค้าในหมู่บ้าน/ชุมชน มีส่วนร่วมในการลด ละ เลิก การใช้ถุงพลาสติก โฟม หรือนำถุงพลาสติก และโฟมกลับมาใช้ประโยชน์ หรือขอความร่วมมือไม่ใช้ถุงพลาสติกใส่สินค้า และสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนในการใช้ถุงผ้าแทน

๖. การเข้าร่วมเครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก” เพื่อส่งเสริมการจัดการขยะมูลฝอย

๗. การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน เริ่มจากการลดการเกิดขยะ การคัดแยกขยะ การใช้ประโยชน์จากขยะ และรวบรวมขยะมูลฝอย เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการเก็บขนของเทศบาล

๘. การรณรงค์ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

๙. การจัดกิจกรรมฝึกอบรมและส่งเสริมการบริหารจัดการขยะในชุมชน

๑๐. โครงการ/กิจกรรมทำความสะอาด Big Cleaning Day

๑๑. จัดกิจกรรมถนนสะอาด ปลอดภัยขยะ รักษาสิ่งแวดล้อม

๒. มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บขนขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กลางทาง)

เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดระบบการเก็บรวบรวมและขนส่งขยะมูลฝอยประเภทต่างๆ เพื่อนำไปสู่การกำจัดขยะมูลฝอยต่อไป โดยต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. จัดหารถเก็บขนขยะแบบอัดท้ายเพิ่ม ๑ คัน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บขนขยะ

๒. การตรวจสอบและป้องกันไม่ให้ขยะมูลฝอย น้ำ หรือสิ่งอื่นที่เกิดจากการขนส่งขยะมูลฝอย ตก หล่น รั่วไหล ออกจากรถเก็บขนขยะมูลฝอย

๓. การทำความสะอาดรถเก็บขนขยะให้มีความสะอาดเป็นประจำทุกครั้งที่มีการเก็บขนขยะมูลฝอย

๔. การกำหนดวันเวลาในการเก็บขนขยะมูลฝอย เพื่อเป็นการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของหมู่บ้าน/ชุมชน

๕. การจัดตั้งภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแยกประเภทในพื้นที่สาธารณะและหมู่บ้าน

๓. มาตรการการเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพการกำจัดขยะมูลฝอยชุมชนให้ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ (ปลายทาง)

๑. การบริหารจัดการขยะมูลฝอย ให้มีกระบวนการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ตามความเหมาะสมของพื้นที่ โดยไม่ก่อให้เกิดมลพิษและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

๒. การจัดหาที่ดินสำหรับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่เป็นเอกสารสิทธิ์ อย่างน้อย ๒๐ ไร่ เพื่อให้เพียงพอต่อระบบบริหารจัดการขยะมูลฝอยแบบผสมผสานระหว่างเตาเผาและบ่อฝังกลบ

๓. การจัดหาเตาเผาแบบประหยัดพลังงานตามบัญชีนวัตกรรมไทย อย่างน้อย ๑-๒ เตา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

๔. การจัดทำฐานข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอยและการจัดการขยะมูลฝอยและรายงานข้อมูลผ่านระบบสารสนเทศกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

- ๕.จัดให้มีศูนย์รับซื้อขยะ หรือตลาดนัดขยะ ในชุมชน
- ๖.จัดให้มีกิจกรรมแปรรูปสิ่งประดิษฐ์ของใช้จากขยะรีไซเคิล

๔.มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง

๑.ขอความร่วมมือหน่วยงานราชการ วัด สถานศึกษา ร้านค้า เอกชน ในพื้นที่เทศบาลตำบลนาจะหลวยประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ สร้างความตระหนักให้บุคลากรในสังกัด เด็ก เยาวชน และประชาชน เข้ามีส่วนร่วมและตระหนักในการจัดการขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง

๒.ขอความร่วมมือหน่วยงานราชการ วัด สถานศึกษา ร้านค้า เอกชน ในพื้นที่เทศบาลตำบลนาจะหลวยรณรงค์ประชาสัมพันธ์การลด คัดแยกขยะมูลฝอย การลดใช้ถุงพลาสติก การใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในหน่วยงานอย่างเป็นรูปธรรม

๓.ขอความร่วมมือหน่วยงานราชการ วัด สถานศึกษา ร้านค้า เอกชน ในพื้นที่เทศบาลตำบลนาจะหลวยจัดให้มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแยกประเภทให้เพียงพอในหน่วยงาน

๔.ขอความร่วมมือให้ข้าราชการ พนักงานจ้าง ในสังกัดเทศบาลตำบลนาจะหลวยลดปริมาณขยะตามหลัก ๓ ช : ใช้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่ หรือ หลักการ ๓Rs : Reduce Reuse และ Recycle เช่น การใช้ถุงผ้าแทนการใช้ถุงพลาสติก การใช้ภาชนะหรืออุปกรณ์ที่สามารถใช้ซ้ำในชีวิตประจำวัน เช่น กะบอกน้ำ ตะกร้า และปั่นโต เป็นต้น

๕.คัดเลือกร้านค้าต้นแบบเข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์ “คนนาจะหลวย ร้านนี้ ลดรับ ลดให้ ลดใช้ถุงพลาสติกและโฟม”

- ๖.คัดเลือกหมู่บ้านต้นแบบด้านการจัดการขยะอินทรีย์
- ๗.คัดเลือกหมู่บ้านต้นแบบด้านการจัดการขยะรีไซเคิล
- ๘.คัดเลือกหมู่บ้านต้นแบบด้านการประดิษฐ์ของใช้จากเศษวัสดุเหลือใช้

บทที่ ๔

การแปลงแผนสู่การปฏิบัติจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่

โครงการ/กิจกรรมแผนปฏิบัติการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๔

เทศบาลตำบลนาจะหลวย อำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี

มาตรการที่ ๑ มาตรการการลดปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด (ต้นทาง)

โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ระยะเวลาดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ
๑.โครงการถนนปลอดถังขยะ	ถนนสายหลักระหว่างนาจะหลวย-เดชอุดม/นาจะหลวย-น้ำยืน-บุญศรีก ปลอดถังขยะร้อยละ ๑๐๐	ถนนสายหลักระหว่างนาจะหลวย-เดชอุดม/นาจะหลวย-น้ำยืน-บุญศรีก	ม.ค.๒๕๖๔ - ธ.ค.๒๕๖๔	ทต.นาจะหลวย
๒.การจัดตั้งภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแยกประเภทในสถานที่ราชการ วัด และโรงเรียนในพื้นที่เทศบาลตำบลนาจะหลวย	ร้อยละ ๑๐๐ ของสถานที่ที่มีการตั้งภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแยกประเภท	สถานที่ราชการ ๒ แห่ง วัด ๓ แห่ง โรงเรียน ๒ แห่ง ศพด. ๒ แห่ง	ม.ค.๒๕๖๔ - ธ.ค.๒๕๖๔	ทต.นาจะหลวย
๓.การจัดให้มีจุดรวบรวมหรือถังขยะอันตรายหมู่บ้าน	ร้อยละ ๑๐๐ ของหมู่บ้าน/ชุมชน มีจุดรวบรวมขยะอันตราย	๗ ชุมชน	ม.ค.๒๕๖๔ - ธ.ค.๒๕๖๔	ทต.นาจะหลวย
๔.การขอความร่วมมือสถานประกอบการ ตลาดและร้านค้าในหมู่บ้าน/ชุมชน มีส่วนร่วมในการลด ละ เลิก การใช้ถุงพลาสติก โฟม หรือนำถุงพลาสติก และโฟมนำกลับมาใช้ประโยชน์หรือขอความร่วมมือไม่ใช้ถุงพลาสติกใส่สินค้า และสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนในการใช้ถุงผ้าแทน	ร้อยละ ๕๐ ของสถานประกอบการ	ตลาด ๑ แห่ง สถานประกอบการ ๒๐ แห่ง	ม.ค.๒๕๖๔ - ธ.ค.๒๕๖๔	ทต.นาจะหลวย

มาตรการที่ ๑ มาตรการการลดปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด (ต้นทาง)

โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ระยะเวลาดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๕.การเข้าร่วมเครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก” เพื่อส่งเสริมการจัดการขยะมูลฝอย	ร้อยละ ๖๐ คริวเรือนเข้าร่วมเครือข่ายอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก	๑,๓๕๒	ม.ค.๒๕๖๔ - ธ.ค.๒๕๖๔	ทต.นาจะหลวย
๖.การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย ชุมชน เริ่มจากการลดการเกิดขยะ การคัดแยกขยะ การใช้ประโยชน์จากขยะ และรวบรวมขยะมูลฝอย เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการเก็บขนของเทศบาล	ประชาชนตำบลนาจะหลวย	๖ หมู่บ้าน	ม.ค.๒๕๖๔ - ธ.ค.๒๕๖๔	ทต.นาจะหลวย
๗.การรณรงค์ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย	ประชาชนตำบลนาจะหลวย	๖ หมู่บ้าน	ม.ค.๒๕๖๔ - ธ.ค.๒๕๖๔	ทต.นาจะหลวย
๘.การจัดกิจกรรมฝึกอบรมและส่งเสริมการบริหารจัดการขยะในชุมชน	ประชาชนตำบลนาจะหลวย	๖ หมู่บ้าน	ม.ค.๒๕๖๔ - ธ.ค.๒๕๖๔	ทต.นาจะหลวย
๙.โครงการ/กิจกรรมทำความสะอาด Big Cleaning Day	เดือนละ ๔ ครั้ง	๔๘ ครั้ง	ม.ค.๒๕๖๔ - ธ.ค.๒๕๖๔	ทต.นาจะหลวย
๑๐.จัดกิจกรรมถนนสะอาด ปลอดภัยขยะรักษาสิ่งแวดล้อม	ถนนในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลนาจะหลวย	๒ สาย	ม.ค.๒๕๖๔ - ธ.ค.๒๕๖๔	ทต.นาจะหลวย

มาตรการที่ ๒ มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพเก็บขนขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กลางทาง)

โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ระยะเวลาดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑.โครงการจัดซื้อรถขยะอัดท้าย เดิน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บขน	ร้อยละปริมาณขยะมูลฝอยถูกเก็บขนไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	๑ คัน	ม.ค.๒๕๖๓ - ธ.ค.๒๕๖๔	ทต.นาจะหลวย
๒.การตรวจสอบและป้องกันไม่ให้ขยะมูลฝอย น้ำ หรือสิ่งอื่นที่เกิดจากการขนส่งขยะมูลฝอย ตก หล่น รั่วไหล ออกจากรถเก็บขนขยะมูลฝอย	ร้อยละ ๑๐๐ ของการเก็บขนขยะมูลฝอย	การเก็บขนขยะมูลฝอยทุกครั้งไม่มีขยะมูลฝอย น้ำ หรือสิ่งอื่นที่เกิดจากการขนส่งขยะมูลฝอยตก หล่น รั่วไหล ออกจากรถเก็บขนขยะมูลฝอย	ม.ค.๒๕๖๓ - ธ.ค.๒๕๖๔	ทต.นาจะหลวย
๓.การทำความสะอาดรถเก็บขนขยะให้มีความสะอาดเป็นประจำทุกครั้งที่มีการเก็บขนขยะมูลฝอย	ร้อยละ ๑๐๐ ของการเก็บขนขยะมูลฝอย	ทุกครั้งที่มีการเก็บขนขยะมูลฝอย	ม.ค.๒๕๖๓ - ธ.ค.๒๕๖๔	ทต.นาจะหลวย
๔.การกำหนดวันเวลาในการเก็บขนขยะมูลฝอย เพื่อเป็นการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของหมู่บ้าน/ชุมชน	ร้อยละ ๑๐๐ ของขยะมูลฝอย	๖ หมู่บ้าน	ม.ค.๒๕๖๓ - ธ.ค.๒๕๖๔	ทต.นาจะหลวย
๕.การจัดตั้งภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแยกประเภทในพื้นที่สาธารณะ/หมู่บ้าน	ร้อยละ ๑๐๐ ของหมู่บ้าน/ชุมชนมีการจัดตั้งภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแยกประเภท	๖ หมู่บ้าน	ม.ค.๒๕๖๓ - ธ.ค.๒๕๖๔	ทต.นาจะหลวย

มาตรการที่ ๓ ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ (ปลายทาง)

โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ระยะเวลาดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑.การบริหารจัดการกำจัดขยะมูลฝอยให้มีกระบวนการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการตามความเหมาะสมของพื้นที่โดยไม่ก่อให้เกิดมลพิษและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	ร้อยละ ๙๐ ปริมาณขยะมูลฝอยถูกเก็บขนไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	๑ แห่ง	ม.ค.๒๕๖๓ - ธ.ค.๒๕๖๔	ทต.นาจะหลวย
๒.การจัดหาที่ดินสำหรับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยที่เป็นเอกสารสิทธิ์ เพื่อให้เพียงพอต่อระบบบริหารจัดการขยะมูลฝอยแบบผสมผสานระหว่างเตาเผาและบ่อฝังกลบ	ตามหลักเกณฑ์กรมควบคุมมลพิษกำหนด	อย่างน้อย ๒๐ ไร่	ม.ค.๒๕๖๓ - ธ.ค.๒๕๖๔	ทต.นาจะหลวย
๓.การจัดหาเตาเผาแบบประหยัดพลังงานตามบัญชีนวัตกรรมไทย อย่างน้อย ๑-๒ เตา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน	สามารถเผาขยะต่อวันได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของปริมาณขยะที่เก็บขนได้ต่อวัน	เตาเผาขยะลดมลพิษ ประหยัดพลังงาน (Incinerator reduces pollution and energy saving) แบบ CEP-200 (เตาเผาขยะแบบตั้งพื้น) ขนาด 200 กิโลกรัม/ชั่วโมง) จำนวน 1-2 เตา	ม.ค.๒๕๖๓ - ธ.ค.๒๕๖๔	ทต.นาจะหลวย
๔.การจัดทำฐานข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอยและการจัดการขยะมูลฝอยและรายงานข้อมูลผ่านระบบสารสนเทศกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	ร้อยละ ๑๐๐	๑ เทศบาล	ม.ค.๒๕๖๓ - ธ.ค.๒๕๖๔	ทต.นาจะหลวย
๕.จัดให้มีศูนย์รับซื้อขยะ หรือตลาดนัดขยะ ในชุมชน	หมู่บ้านละ ๑ ศูนย์	๖ ศูนย์	ม.ค.๒๕๖๓ - ธ.ค.๒๕๖๔	ทต.นาจะหลวย

มาตรการที่ ๔ ส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง

โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ระยะเวลาดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑.ขอความร่วมมือหน่วยงานราชการ วัด สถานศึกษา ร้านค้า เอกชนในพื้นที่เทศบาลตำบลนาจะหลวย ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้สร้างความตระหนักให้บุคลากรในสังกัด เด็ก เยาวชน และประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมและตระหนักในการจัดการขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง	ร้อยละ ๑๐๐	๘ แห่ง	ม.ค.๒๕๖๓ - ธ.ค.๒๕๖๔	ศพด.ทต.นาจะหลวย ๒ แห่ง ร.ร.ในเขตเทศบาลตำบลนาจะหลวย ๒ แห่ง โรงพยาบาลนาจะหลวย วัด ๓ แห่ง
๒.ขอความร่วมมือหน่วยงานราชการ วัด สถานศึกษา ร้านค้า เอกชนในพื้นที่เทศบาลตำบลนาจะหลวยรณรงค์ประชาสัมพันธ์ การลด คัดแยกขยะมูลฝอย การลดใช้ถุงพลาสติก การใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในหน่วยงานอย่างเป็นรูปธรรม	ร้อยละ ๑๐๐	๘ แห่ง	ม.ค.๒๕๖๓ - ธ.ค.๒๕๖๔	ศพด.ทต.นาจะหลวย ๒ แห่ง ร.ร.ในเขตเทศบาลตำบลนาจะหลวย ๒ แห่ง โรงพยาบาลนาจะหลวย วัด ๓ แห่ง
๓.ขอความร่วมมือหน่วยงานราชการ วัด สถานศึกษา ร้านค้า เอกชนในพื้นที่เทศบาลตำบลนาจะหลวยจัดให้มีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแยกประเภทให้เพียงพอในหน่วยงาน	ร้อยละ ๑๐๐	๘ แห่ง	ม.ค.๒๕๖๓ - ธ.ค.๒๕๖๔	ศพด.ทต.นาจะหลวย ๒ แห่ง ร.ร.ในเขตเทศบาลตำบลนาจะหลวย ๒ แห่ง โรงพยาบาลนาจะหลวย วัด ๓ แห่ง

โครงการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ระยะเวลาดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๔.ขอความร่วมมือให้ข้าราชการพนักงานจ้างในสังกัดเทศบาลตำบลนาจะหลวยลดปริมาณขยะตามหลัก 3Rs : Reduce Reuse และ Recycle เช่น การใช้ถุงผ้าแทนการใช้ถุงพลาสติก การใช้ภาชนะหรืออุปกรณ์ที่สามารถใช้ซ้ำในชีวิตประจำวัน เช่น กะบอกน้ำ ตะกร้า และปืนโต เป็นต้น	ร้อยละ ๗๐	ข้าราชการและพนักงานในสังกัดเทศบาลตำบลนาจะหลวย	ม.ค.๒๕๖๓ - ธ.ค.๒๕๖๔	ทต.นาจะหลวย
๕.คัดเลือกร้านค้าต้นแบบเข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์ “คนนาจะหลวย ร้านนี้ ลดรับ ลดให้ ลดใช้ ถุงพลาสติกและโฟม”	อย่างน้อย ๒๐ ร้าน	ร้านค้า ร้านในเขตเทศบาลตำบลนาจะหลวย	ม.ค.๒๕๖๓ - ธ.ค.๒๕๖๔	ทต.นาจะหลวย
๖.คัดเลือกหมู่บ้านต้นแบบด้านการจัดการขยะอินทรีย์	อย่างน้อย ปี ละ ๑ ชุมชน	ชุมชน ๗ ชุมชนในเขตเทศบาล	ม.ค.๒๕๖๓ - ธ.ค.๒๕๖๔	ทต.นาจะหลวย
๗.คัดเลือกหมู่บ้านต้นแบบด้านการจัดการขยะรีไซเคิล	อย่างน้อย ปี ละ ๑ ชุมชน	ชุมชน ๗ ชุมชนในเขตเทศบาล	ม.ค.๒๕๖๓ - ธ.ค.๒๕๖๔	ทต.นาจะหลวย
๘.คัดเลือกหมู่บ้านต้นแบบด้านการประดิษฐ์ของใช้จากเศษวัสดุเหลือใช้	อย่างน้อย ปี ละ ๑ ชุมชน	ชุมชน ๗ ชุมชนในเขตเทศบาล	ม.ค.๒๕๖๓ - ธ.ค.๒๕๖๔	ทต.นาจะหลวย